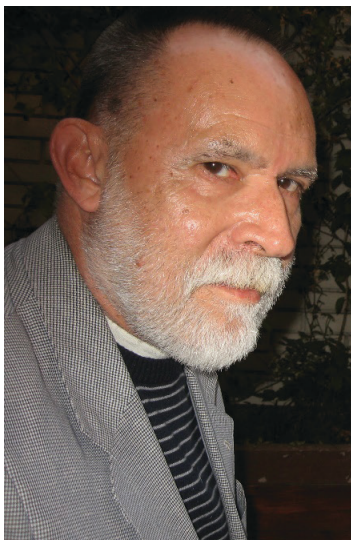

ДАЛЕКО ОД КЊИЖЕВНЕ ПЕНЗИЈЕ

Владимир Копицл је рођен 1949. године. Завршио је студије књижевности на Филозофском факултету у Новом Саду.

Објавио је књиге поезије: *Аер* (1978), *Парафразе љуша* (1980), *Гладни лавови* (1985), *Вајаји & конструкције* (1986), *Пишање љозе* (1992), *Приказе – нове и изабране крајке љесме* (1995), *Клисурине* (2002), *Песме смрти и разоноге – изабране и нове љесме* (2002), *Смернице* (2006), *Промашаји* (2008), *Совин избор – нове и изабране љесме* (2008), *27 љесама: џенкови & луне* (2011), *Несвршено* (двојезично издање, 2011), *Туфне – изабране песме* (2013), *Н&Q* (2013), *Формаи звери* (2015), *Szurdokok* (2019), *Угаљени бубњевци* (2020), *Cries and Constructions* (2023) и *Завијање за олиархом* (2023), као и књиге есеја: *Механички љаишак, диџитална љаишка* (2003), *Призори из невидљивои* (2006), *Умеиност и љројаси – џранскулџурална наклајања* (2018), те романе *Пурџурна декада* (2020), *Шџанска*

чизма (2021) и *Паклена љушарина* (2022).

Приредио је и превео више зборника и антологија. Са Гојком Божовићем приредио је и уредио међународне тематске симпозијуме и зборнике.

Добитник је неколико значајних награда: Бранкове, Стеријине (за позоришну критику), ДКВ за књигу године, „Стеван Пешић”, ИСТОК–ЗАПАД, „Десанка Максимовић” и др.

Превођен, заступљен, биран, постављан. Живи у Новом Саду.

Радмила Гикић Петровић: *Роман Пурпурна декада (2020) има занимљив љоднаслов – „Готски херц роман ЗД”, а није љошски роман у љравом смислу речи, мада у њему љровејавају одређени елементи љошкои. Да ли се оно сљољашње у роману одликује у љравом џиме, док је оно унуџрашње – модерно?*

Владимир Копицл: Спољашња тематска љуска и унутрашње полижанровски умуђено жуманце *Пурџурне декаде* подједнако су производ чињенице да их је у финалну романескну форму слупао новопечени седамдесетогодишњак који је до тада објавио више од двадесет књига поезије, есеја, сијасет критика, антологија, превода и ко чега све не – осим наративне прозе. Уз то је добитник више награда за најбољу књигу поезије, књигу године, ауторски опус, животно дело, допринос култури, очување лепих уметности, културни менаџмент – што фрапантно увећава степен вероватноће да је већ свима додијао и да се од њега најљубазније очекује да, поред старосне, коначно оде и у књижевну пензију.

Али шта би тамо радио? Зар да чита књиге других? Боље је и прозу писати.

И тако ја доста безболно решим да очас напишем неколико романа, при чему сам овај први, пурпурни, писао с пуним почетничким сладострашћем. Али не и сасвим непромишљено, јер сам одмах склепао неку врсту тематске/жанровске топ-листе будућих својих романа и романчића, и на њено прво место, не без разлога, ставио оно из чега смо сви настали. Дакле, љубав/страст и њихова данас актуелна обличја, значења, фантоме, аватаре и техно-продужетке колективно урођене у полижанровски меланж чија протејски хировита стилска гама подједнако кокетира с канонима тзв. озбиљне књижевности и керефекама топ-поп, односно сканди-блуди-манди блогораме. Отуд у овој књизи има и језичког трансa и ерото-саспенса, и духа, и меса, и херметичко-готског подтекста, и поетичне романсе, и СМС калкулисања пута до нове шансе. И дабоме да то није све, пошто сам, поштујући помаму наших дана за серијалним псеудосагама, овом свом компјутерски генерисаном рукопису подарио отворен крај, да бих му доцније дописао наставак. И то се већ увелико збило, тако да ће то ново/старо делце имати смислено поједностављен наслов *Пурџур 2* и још инструктивнији поднаслов – *Скраћено и допуњено издање*.

Па шта му бог да и срећа јуначка!

Р. Г. П.: *Ово је роман о мушкарцу у жени чији се односи нејресџано дефинишу и кодирају, ња ипак све измиче и све је недосџижно. Да ли онда доминира и до чеџа сџиже оно џелесно у њима?*

В. К.: Најлепше књиге староставне, па и сам живот, бар донекле, уче нас

да је љубав вечна и непролазна. Али ми нажалост нисмо, баш као ни страст, ни тело, ни онај њихов тако неблагословено срећни колоплет ком стално нешто прети и тако га чини још узбудљивијим. У мору опасности које данас прете одржању живог односа два пола – па тако и продужењу наше људске врсте или њеном органском прелазу у већ стасавајућу трансљудску – свакако је присутно и нивелисање тог односа на економско-медијски посредовани минимум односа уживо, где ћете оптималну изабраницу своје жудње пре наћи на блогу или екрану него у неком опипљивом кревету или за славском трпезом.

Има, дабоме, и бољих случајева, то јест екстремних, опсесивних, уједно фаталних и фиктивно распетих између посвећене жудње и опскурне тривијалности наших дана – тако да се ова моја књига бави управо богатим даровима и апоријама једне такве везе. Наиме, учевно занети јунак *Пурџурне гекаге* у својој хероини тражи и назире, или бар у њу еротски издашно пројектује, врхунске атрибуте магично привлачног Женског, с понешто избледелом заводнички уништитељском ауром вечне Скерлетне жене. А до чега ће обоје стићи на тој танкој стази дебелог ужитка с нејасном судбином можда ће боље открити сам читалац, јер су ово двоје примерно безимених јунака толико забављени послом који им је аутор наметнуо да и не виде куда срљају. Што не значи да не калкулишу. Јер то смо што смо поставили: пукe цифре и емотикони, упркос звезданом небу над нама и (а)моралном закону у нама. Штета. Али и корист. Како за кога, поготово ако не проба.

Р. Г. П.: *Ликови у роману се нејресџано сусрећу у сџирасџи и џошреби за*

грујом особом. Да ли је *шо онда и њрича о самоћи и усамљености*?

В. К.: Што рече добри стари чика Давиче, ког сам и лично познавао: *Љубав је шако сама и шако љуна свећа. / Љубав је свећионик и сјасени љоморци.*

Шта додати? Можда је ипак боље само страсно уживати, као у некој малочас помињаној неваљалој књизи.

Р. Г. П.: У Роману Шпанска чизма (2021) главни јунак *њрисећа се млагалачкој одласка у њу ејц комуна у љокушају да се њрилаоди њправилама ше „заједнице једнаких”, али се љоказује да и међу децом цвећа владају закони свећа њрошив којих су се хийици љобунили. Да ли шо значи да је и у шој, сљварној комуни, била њрисућна чврста хијерархија, и да је разлика између љосвећених и новоњригошлих, иљак љосћојала? Као лицемерје?*

В. К.: Лицемерје? Нипошто! То је тако ружно, а раних њуејдерских дана и комуна с почетка седамдесетих година прошлог века сећам се као нечег можда најлепшег и најчистијег у својој не сасвим неуспешној младости.

Међутим, то је била херојска стварност, а *Шпанска чизма* је ипак само нехеројски романчић који није вољан да опева никакву од могућих стварности него да испрва несташно, а после и нешто приповедачки аналитичније (де)романтизује лепе и смеле идеале једне епохе који су данас, као у тада парадигматичној песми Боба Дилана – да се мало преводилачки нашалимо – *извељрили у вејру* људске и планетарне небриге за опште добро. Бити њуејдерски посвећеник никада није значило бити и једноумни поклоник, тако да је моје полушаљиво поигравање типичним комунарским темама, дилемама и

збитијима из давних хипи дана далеко више одређено избором адекватног типа наратора, односно првог лица ове сторије, него мојим приватним мишљењем и ставом. Заправо, тај први део романа је комички живахно поље игре ироничног приповедача, који у урбаној средишњици задобија нешто сведенији, а у временски помереном другом делу романа и доста опор тонски призивок у гласу – кад изненадна појава дечачића који је комичком јунаку поверен на чување постаје својеврстан тест одрживости нараторових њуејдерских идеала и лежерној погледа на свет.

То је оно друго лице разлике ове постњуејдерске приче, нешто зрелије од оног првобитног, комунарски распојасаног, па утолико и пресудније. Али не кријем да сам са задовољством примао телефонске позиве с поруком – ево читамо твоју *Чизмицу* и не можемо да престанемо да се смејемо!

Док највишим комплиментом изреченим овој књизи сматрам питање пријатељице која је студирала књижевност али јој то није сметало да ме у једној интригантној прилици крајње озбиљно упита – Где је тај дечак данас? И то не у књизи, него у животу???

Нисам, дакле, цабе мрчио своје компјутерско перо, мада сам њеним питањем и даље дебело заокупљен! Односно – продуктивно запањен!

Р. Г. П.: *Драјан Бабић* (Нова мисао, 2022) о Шпанској чизми је *зайисао да су у роману „два сљојена шока”, која љраше „две фазе живоља једној исљакнућој љојединца, али и целе њејове љенерације и времена”.*

В. К.: Па очигледно је прочитао мој романчић, јер то иначе не би знао и тако

згодно формулисао. Надам се да помехути појам „истакнутости” није користио само да би из позиције познаваоца пречица у писању контекстуализовао аутофикцијски статус нараторовог/ауторовог носа, него и нешто књижевно самосвојно, а опет вредно опште и појединачне пажње.

Р. Г. П.: *Како ћам тише време огласка у шзв. њу ејд комуна, ако знамо да је њено шежишће било усмерење према љрироди, ља и сексуалној слободи. Да ли је ша комуна љародија саме себе?*

В. К.: Колико сам научио и схватио у досадашњем делу живота – и сексуалне слободе су природан део природе.

У сржи њуејдкерског погледа на свет башкари се дубоко људско уверење да је човечанство у прошлом веку из раздобља Рибе неповратно ступило у доба Акваријуса које савременом човеку и човечици, уместо претходног низа монотеистичких, махом патристичких ограничења и забрана, изнова нуди далеко више поверења у слободну вољу и могућности њеног изражавања на индивидуално, колективно, планетарно и космички хармоничан начин. Слика комуне у којој наратор ове књиге започиње своју њуејдкерску каријеру јесте књижевни конструкт – да не кажем баш симулакрум – неколико таквих заједница које сам у младости обишао. И све су оне, истини за вољу, биле океј. Свака је била мало чудо за себе, на свој јединствен људски начин, а право питање је колико смо ми, заправо, били дорасли идејама на којима су те заједнице биле утемељене.

То је тај вечни процеп између људске воље, жеље, идеала, могућности, акције и њених последица, који увек зјапи и из сваке иоле ваљане књиге. Зато ни

ова књига није никакво покајничко постдевалвирање њуејдкерских младалачких заноса него је њен књижевни модус из чисто литерарних разлога постављен као превасходно комички. С добром намером, дабоме, будући да првобитни, веома озбиљни зналци јасно кажу да се комички род бави људима и њиховим људским стварима, а трагедија је резервисана за масивније спектакле које воде богови и краљеви.

А ни ми, ни наши књижевни постујунаци, нисмо ни богови ни краљеви. Нити смо то икад желели.

Па шта да радимо: нећемо ваљда престати да пишемо и почети да плачемо?!

Р. Г. П.: *Ако јунак романа носи чизме које алузирају и на сам наслов књиће, да ли је шо и алузија на љознашју мейооду мучења из времена шћанске инквизиције?*

В. К.: Изгледа да уметност ипак не може без какве-такве вишезначности, чак ни концептуалне.

Ово је, између осталог, и књига о одрастању и помало откаченом процесу отпадничке индивидуације у којој и најситније људске патње, чак и модног типа, траже своја планетарна сродства по несаници и дубље космичке узроке. По том дифолту парадигматично чврсте рокерске чизме и модно уздижу и индивидуационо спутавају опуштеног хипи наратора *Шћанске чизме*, да би на том мотиву солидно преживело бар десетак страница књиге и још петшест у њих слично ушнираних симбола времена које се на истим тим страницама литерарно посвећује и распродаје.

Уосталом, ја ни најмање не кријем да моје прозно чинодејствовање врло

свесно кокетира с виталнијим изумима поп културе и чежњом за упадљивим тиражом. А ту се упадљив, значењски динамичан и звучан наслов котира по-словично добро.

Р. Г. П.: *Други део књије, ѿвратишак у домовину, праћи јунака одметника. Дали је то шежња ка удобности и финансијској стабилности?*

В. К.: Ни бубамари није лако да одрасте, камоли човеку. Нажалост, чини се да ће ме тема потраге за удобношћу и финансијском стабилношћу пратити и током писања наредних двадесет књига.

Р. Г. П.: *Владислава Гордић Петковић је скренула пажњу да је „ѿсле осѿвинске расѿраве о наслеђу историје бийника и хийика” овом роману ѿријала „маична крѿ сећања, из које врцају радосѿ, духовишосѿ и блаѿосѿ”.*

В. К.: Последње три наведене особине су ми увек биле миле код других па би ми било драго да су бар неки делић свог планетарног уточишта нашле и у овом романчићу. Што се тиче крпе – магична ми је одавно дража од обичне, како у књижевности, тако и у домаћинству. Што у мом случају излази на исто.

А о сећању сам пре неких годину-две, као некакав минималистички сатори парадокс, изнебуха записао следећу мудролију: *Пишем да заборавим или не заборавим. Не сећам се.*

Иначе, колегиница Гордић Петковић се у новије време показала као можда најстручнији и најоперативнији локални и глобални промотер мојих романескних & других текстуалија, тако да ћу ову прилику радо искористити да

њу и преостали део наше срећно разједнињене књижевне заједнице обавестим како већ неко време склапам књигу састављену од самих, и то својих (*sic!*), мисли о књижевности и још којечему у уметности. Што не би ни било тако аутобласфемично да сушти поетички основ мог писања није утемељен управо на ставу да су мишљење и писање две сасвим различите радње које никако не треба мешати, нити изводити унисоно.

Донекле жалосно, али не без стваралачке радости и у том чудном подухвату који ме је доста живахно споао. А пошто сам дотерао већ до педесет и нешто страница тог ментално трансзаводљивог рукописа – нема нам спаса, обострано.

Р. Г. П.: *Уроману Паклена путарина (2022) записали сѿе: „Шѿа је свей, ѿа равна ѿлоча ѿ којој се несѿурно крећемо док не дорасѿемо да седнемо у авион?” Кренули сѿе на ѿуѿ, на конѿрес ѿсаца, али и ѿре ѿѿа учесѿвовали сѿе на десеѿинама конѿреса. Зашѿо су књижевнику, Вама, ѿа ѿуѿовања важна?*

В. К.: Лепо је и књижевно сасвим легитимно писати о нечему што уопште не познајете, али није лоше писати и о стварима с којима смо имали непомредног и по нечему битног искуственог додира.

С доста почетничког успеха сам се бавио с обе поменуте врсте нашег посла, али сам стварну књижевну рутину и леп товар писцу потребне самоуверености стекао тек током летњег боравка у Кембрицу, негде поткрај осамдесетих година прошлог века. Тим боравком ме је, што због мојих дотадашњих англо-америчких преводилачких заслуга, а

што због препоруке Давида Албахарија, частио Бритиш кансл, да с неких тридесетак сличних аутора из целог света отмено седим или лешкарим у врло љупком Даунинг колеџу, где су нам сваког дана на ноге долазили најпознатији живи писци тадашњег и пређашњег британског Комонвелта. И не само да су долазили да их видимо и да им се дивимо, него су нам и читали из својих нових књига па помало и дебатовали с нама – Ијан Макјуен, Казуо Ишигуро, Бен Окри, Ханиф Курејши, Малколм Бредбери, Џорџ Стејнер, П. Д. Џејмс, Џилијен Бир... А онда смо и ми мало читали, што себи, што њима и другима, па се човек (у шта укључујем и себе) некако осети мање несавршен, као да је некаква књижевна мана, у смислу залогаја палог директно с неба, пала и на њега, и напрасно га учинила бољим.

Баш као некад она рана комунарска искуства младе рокере, само на стриктније књижевни начин.

Наравно да је ту у питању пре био некакав филинг него реалност, али ми искуство упорно шапуће да су путовања по свету, укључујући некад пријатна а понекад и сморна друговања с белосветском браћом по перу, вазда жив извор парадоксално интериоризованог књижевног саспенса који води не само знатно усавршенијој гимнософијској пракси писања него и обиму написаног.

Уз то, научиш где је шта, надражиш машту призорима, сазвучјима и мисаоно непрозирним сензацијама свих боја, мириса и укуса, па има шта да ти падне на памет кад ти ништа око тебе не пада на памет као довољан повод, а треба нешто да напишеш.

Као тамо-амо навелико позивани или упућивани писац или уметник, умало да сам, почевши још од Париског

бијенала 1971, бар двапут пропутовао највећим делом света, и то унакрст. А то је лудо већ само по себи, баш као што је за сваковрсну рутину и сналажење сред свакојаквих чудеса, па и у тексту, сјајан тренинг.

И не мање опасан, понекад, али драгоцен, о чему сведочи и *Паклена џушарина*, у пуном сагласју с пост-пост-постмодерном применом оне красне доситејевске тезе да књига треба да поучи, али и да забави, бар неког, а по могућности и многе. Јер ко би је иначе читао, ако не ти многи жељни забаве или онај један жељан поуке?

Р. Г. П.: *Које џушојисце волише да читааше? Добитник сће и Наираге „Стиван Пешић”, која носи име великој џушника. Да ли сће били у дослуху с њејовим књијама, џушовањима?*

В. К.: Не нешто посебно, осим што његов вероватно најпопуларнији наслов гласи *Кашманду*, а и ја имам посебну сторију с Непалцима и Катмандуом. Тамо су ме навелико преводили на свој језик, непали, па на енглески, и чак уврстили у једну своју антологију светске поезије и неколико фенси избора. После сам и ја превео (а издавачка кућа „Нојзац” објавила) леп избор из поезије сјајног непалског песника Бишме Упретија, док можда највећом својом књижевном глупошћу сматрам то што чак два пута нисам искористио позив за учешће на великом међународном књижевном фестивалу у Катмандуу. Сад бих наравно ишао и пешке, и већ помало тренирам.

Што се тиче других додирних такача с колегом Пешићем, ево једне згодне анегдотице. Кад су ми уручивали ту награду с његовим именом, све је лепо прошло, али сам имао утисак да

присутни публикум, укључујући и жири, није баш нешто посебно одушевљен. Међутим, већ сутрадан ми се јави једна позната београдска глумица, фабрична лепотица коју сам знао понајпре с позоришних фестивала које сам селектирао. И почне она како јој је супердраго што сам баш ја добио *Стивину напругу*, како рече, и још ме мало хвали, хвали, па нагло заћути и после краће паузе провали: „У ствари, извини. Ти си океј, али како је Степа красан дух био, и човек, појава...!”

И продужи тако о колеги Пешићу још једно пола сата, па ме затим откачи као да сам ја њу звао, а не она мене.

Ето дослуха.

Р. Г. П.: *Још као сџуденџи кренули сџе на џушешествије: Бого, Бардуфос, Трумсо – и Осло. Како и којим џоводом сџе обилазили Норвешку?*

В. К.: Мислим да тада већ нисам био студент него још мало па зрео чикица, али је тада и држава била доста зрелија, као и њена спрега с тадашњим књижевним удружењима. Зато је норвешко Министарство културе нашем упутило позив да нека солиднија фаца из Савеза писаца Југославије дође у вишенедељну визиту тамошњим писцима, позориштима, универзитетима, издавачима и проче. У то време сам уређивао књижевни часопис Друштва књижевника Војводине на страним језицима и зато коцка падне на мене, поготово што су се старији писци плашили вратоломија по жестоко урбанизованим метрополама и језним поларним забитима европског севера.

Тако ја соло запуцам у Осло, кад – нико ме не дочека на аеродрому па прва три дана, будући да је у току викенд,

боравим у прескупом хотелу као анонимни мигрант осуђен на брзу финансијску пропаст. Онда викенд прође, про ради надлежно Министарство и у знак тешког дипломатског покајања успоставе ми све могуће контакте и најбоље услове да соло лутам по Ослу и где год даље хоћу, па и у сам поларни круг. Дабоме, у сваком граду сам имао красне уговорене сусрете с локалним и тренутно гостујућим светским писцима, издавачима, људима из позоришта, што је уз сва она природна чудеса била изванредна авантура, како духа тако и тела. И то под хладним летњим сунцем које није залазило с неба докле год сам био у тој прелепој земљи.

Свашта сам тамо писао, а неколико пикантерија с тог путовања довољно је преживело да помало прежвакано дода нешто од своје ароме *Пакленој џушарици*, која умногоме може послужити и као својеврсни приручник с решењима за путнике у безизлазним ситуацијама.

Р. Г. П.: *Понека џушовања, условно речено, џодсеџила су ме на Срђана Вальаревића и њејов роман Комо. Дојодовшџине, ушџисци... Или на Шайоњу, џе је ујлавном реч о џословним џушовањима...*

В. К.: Ех, браћа путници, сви смо ми једно племе, мада свако од нас има своје књиге, своје бриге и другачије текстуално-верске обичаје. А опет нас књижевни народ некако разликује. Барем по висини, или у низији, надам се.

Р. Г. П.: *Какав је џо Документ 5 који сџе донели у Јују, из Амсџергама?*

В. К.: То је монументални каталог петог по реду издања вероватно највеће и одавно најцењеније периодичне изложбе актуелне светске уметности

која се сваке пете године одржава у Каселу, Немачка. Управо то пето издање мегаизложбе Документа, које је 1972. године селектирао и изванредно поставио харизматични Харалд Земан, сматра се најбољом и уметнички највреднијом изложбом икад, а Мирко Радојичић и ја смо се тамо нашли као запажени млади критичари и концептуалисти. Како? Па тако што смо пре тога, радећи на Трибини младих, приредили веома запажен темат часописа *Поља* о концептуалној уметности, као и један од првих зборника у свету посвећен боди арту и перформансу.

Тамо смо два дана уживо пратили предавања Јозефа Бојса и још неко време упијали сва та арт чудеса, а онда тајно утекнемо у Амстердам, да упознамо хипи рај изблиза. У Касел се вратимо нагло осиромашени, гладни као два црквена миша и у великој дилеми како ћемо се одатле уопште докотурати до Новог Сада, понајпре зато што сам ја на лицу места открио да за последњих преосталих ми сто марака таман могу да купим скупочени каталог изложбе, тренутно на специјалном попусту за младе нашег профила.

И купим га. А како смо се онако обеспарени докопали дома свог новосадског, то је већ друга прича.

Р. Г. П.: *Како је било у Мексику? И, ако бисте били у Њујорку, где бисте се најрадије враћили?*

В. К.: У Мексику ми је било као у нешто смисленије распеваном Мексику пре свих потоњих мексичких срцепарајућих серија и ТВ нарководилерско-макабрестичких страхаота наших дана. А опет довољно хаотично да сам се оданде једва вратио, пошто се испоставило

да ми је, кад сам из Сан Дијега прешао у Тихуану, аутоматски престала да важи улазна виза у САД, претходно издата у Београду. Па сад ти уђи поново, поготово из Мексика, а још си брадат и од сунца црнпураст.

Пре деценију и нешто – слична прича, али обрнута. Ту је плаћена мисија која укључује вишедневно путовање у братски мексички град Толуку, ту супер-дипломатик-еверластинг виза, ту прилика да се после успешних разговора прозуји унаоколо по отаџбини чивава и кактуса. Сређени и сви трансфери, аеродромски и други, кофер спакован. Кад, вече пред полазак стиже нељупка вест: Мексиком управо завладала грозна и смртоносна епидемија свињског грипа! Све затворено, све блокирано, све отказано. Авај.

И та прича лепо казује да се не вреди враћати тамо где смо већ били. А где још нисмо били, тамо се и не можемо вратити. Тако да је, бар семантички гледано, понајбоље – импровизовати.

Тим се иначе бавим, па се томе и надам.

Р. Г. П.: *Можда је занимљивије ваше љутовање њо калифорнијској љустињи Мохави. Или одлазак у Јапан и како сће љоднели њихову храну? Како сће се налазили са шехником шамо, а још боље у Улици црвених фењера?*

В. К.: Силни народи узалуд снују да је Калифорнија некакав поморанџама посути рај на земљи, а тамо вас из океана вребају језиви таласи, уз тешку маглуштину скоро до поднева. И то је још супер, јер чим се мало више одмакнеш од обале – пушта пустиња.

Међутим, калифорнијска, као и пустиње које чине лавовски део Неваде,

Аризоне, Јуте... невероватно су изазовни и привлачни полигони за крстарење аутом, као створени да по њима сурфujete колима која имају подједнако безбедан погон и савршен еркондишн. И супер је. Па ако нешто закаже, а летње је доба, бар ћете бити прво скувани у ауту па онда и насуво препечени без икакве потрошње воде, што је сасвим у складу с локалним обичајима и Зеленом агендом.

А тако је отприлике и у високо урбанизованом Токију, где човеку треба цео слободан дан да ступи ногом изван централног Шинђуку кварта, а утом се и смркне па терај назад. Умало исто као у калифорнијској пустињи, само што има више људског садржаја и знаш да нећеш бити ни куван ни печен без еркондишна. Мада зато сваки божји залагај мораш трипут да провериш да ли је само некуван или и непечен а минижатуран, што и није нека драматична разлика. Нарочито ако ниси гладан или хиташ ка корпоративно плаћеном оброку у конгресном хотелу с иностраном преживарском лиценцом, где те не чека нико твој, а сви би те пожелели ако и тај извор препознатљиве прехране пресахне.

Као и код нас, уосталом. Само мање интимно, односно наше.

Р. Г. П.: *Ко је Кокан?*

В. К.: По неким доста прегледно описаним карактеристикама, то би могао бити један у текућој књижевности недовољно описан, а у овом трансконтиненталном роману помало слободно дописан аватарски сапутник једног нашег песника, преводиоца с енглеског и бугарског, и уз то врсног учесника/организатора бројних међународних ли-

терарних дешавања. Нажалост, онедавно га нема ни на путу ни у животу, па и дете види да је у питању нека врста разложне посвете у форми романа.

Р. Г. П.: *У књизи има безброј језичких каламбура, шејачења, на пример: „Као неко обећање њува радовање”, „Свако свој хошел већ скоро сања, мада су, њросечно, још будној сћања.”*

В. К.: То је нешто попут оних празних места између речи која текст чине читљивијим, само што такве квазилирске враголије у линеарну масу прозног текста уносе примесу драгоценог контраритма. А уз мало среће и понеку смисаону пречицу, односно коански хуморно изведену скраћеницу каква је већој наративној целини често (не)природно добродошла.

Р. Г. П.: *Помињете често „Шефицу” делегације, „искусну функционерку” која вас њокајкад и куди, а с њосмехом њишете о њим скујовима – ња зашћо онда идеће? Ијак, доживели сће усјех Ваше делегације за кандигајшуру за домаћина наредној конгреса.*

В. К.: Знате како кажу херметичари и магови – *Како је јоре, њако је доле.* И обратно.

А у многоме тако, нажалост у овом потоњем смеру, стоји ствар и с многим од важних окупљања светске интелектуалне и уметничке елите. Између осталог и зато што се њихови учесници у готово подједнакој мери суочавају с важним изазовима и дометима својих колективних и индивидуалних моћи колико и с бројним процедуралним стегама и бирократским апсурдима без којих је деловање великих међународних организација данас готово немогуће.

Мало смеха, па и јетке шале, ту зна да помогне чак и у крајње званичним приликама, што се редовно збива, па што онда не би било тако и у једном декларативно некрштеном конјресном роману с примерно транспарентним поднасловом *меридијански софшкор*.

Нисмо се ваљда школовали и учили креативном писму само зато да бисмо тек после школе постали штребери?

Р. Г. П.: „Сшјајали су као шек расање-ни иачићи око вечно будне шефице која је међу њима минусно висински шшрчала као минијашурни, али не мање грчни Краљ Аршур”, или: „Круи око шефице веома иравилно се зашворио, ишово као да ће свакој часа заишраиш колце”, „дишломашшше шефица”. Дали је „шефица” ишро-чишшала Вашу књиу?

В. К.: Ако мислимо на исту даму као могући прототип лика који помињете, последњи наш сусрет протекао је у изузетно пријатној атмосфери проже-тој нескривеним знацима узајамног поштовања с нескривеним примесамма мог дивљења карактеристичног за кавалерски однос, ком сам иначе склон. Судаћи по томе – вероватно је имала у руци књигу коју разматрамо, или јој је неко од наших обострано ближих сарадника бар донекле реферисао о њеним метафоричким и другим чарима.

Али о питању које Вас занима тада ипак није било помена јер се и тај сусрет збио на неком међународном скупу, што подразумева дипломатски дискретан однос према стварности, па тако и према књижевној фикцији као њеном неотуђивом делу. При чему свакако треба имати у виду неспорну чињеницу да је дипломатски сасвим оправдано бити уздржан и апропо очигледног

уметничког дара, пардон – рада, ближњег свог.

Р. Г. П.: Занимљива је ишрича ошоме како сшје Ви ишедавали у Карловачкој ишмназији, а она се шш школовала. Заиш-неишно сшје ишшричали и о шшковима кеш новца, о шшунелима којима иа је „лично шефица”, ишносила. Храбро, иа ишшак, ишосеишшше чишшооце о чему се шш ради?

В. К.: Већински о имагинацији која уз виталистички занос фејк њуз претеривања ишшказује сшварносш како би се она учинила још занимљивијом него што је била или јесте. Некад се то звало хипербола, а данас, после Кнаусгора – враг ће га знати! Или вражица – родно коректније речено?

Р. Г. П.: Дали ишознајеше своје чишшооце?

В. К.: Више него довољно, мање него што бих желео.

Р. Г. П.: Више од ишшла века ишшешше ишшезију. Шшша бисшје данас о шшоме рекли?

В. К.: У поменутој књизи мудровања, коју тренутно пишем, уводно место поверио сам једном релативно кратком и помало збуњујућем ставу. Тај тврди да је стварност слика која се непрестано мења као лице шшпарице, да је историја учитељица живота која то лице тумачи из с временом стечених бора, а књижевност онај талентовани али враголасти ђак који ће и шшпарицу и учитељицу завести и ишкористити на обострано задовољство. И уз цену понекад вредну труда колико и општег профита.

У складу с том тежњом ка даљем књижевном профиту, ван сефа чувам три засад необјављене књиге поезије. Прва је енергетски наставак или допуна

мог раније објављеног антиромана у хаику стиховима X&Q, док друга окупља песме које сам током више деценија писао користећи као увод почетне стихове знаменитих дела највећих светских и наших песника.

А трећа је чак и мене помало шокирала, будући да би се у целости и појединостима могла тумачити као мој

предсмртни повратак неоаванградној, то јест, у датом случају, нео-неоаванградној парадигми. Што би бар критичарима одговарало, пошто ме иначе из навике ту сврставају иако у том неколко нисам играо бар неких тридесет и више година.

А супер је.